

مقدمه

همان گونه که داده‌های حساب‌های ملی مهم‌ترین ابزار آماری در فرآیند برنامه‌ریزی‌ها، سیاستگذاری‌ها و تحلیل‌های اقتصادی در سطح ملی به‌شمار می‌رود، داده‌های حساب‌های منطقه‌ای همین نقش را در سطح مناطق ایفا می‌نماید. دسترسی به حساب‌های منطقه‌ای علاوه بر اینکه می‌تواند در چاره‌جویی و رفع مشکلات اقتصادی و سیاسی خاص مناطق راهگشا باشد، از طریق فراهم آوردن ابزارهای آماری کافی برای بررسی عملکرد اقتصاد منطقه‌ای و تحلیل امکانات و پتانسیل‌های منطقه‌ای بستر مناسبی را برای تنظیم و تهیه‌ی هرچه دقیق‌تر، مطلوب‌تر و هماهنگ‌تر سیاستگذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های اقتصادی در سطح کلان فراهم می‌سازد.

استان آذربایجان شرقی جزء استان‌های گروه دوم فعالیت تهیه و تدوین حساب‌های منطقه‌ای بوده که از سال ۱۳۷۸ مبادرت به تهیه‌ی و تنظیم این حساب‌ها کرده‌است.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است :

محصول ناخالص داخلی: محصول ناخالص داخلی، نتیجه نهایی فعالیت‌های اقتصادی واحدهای تولیدی مقیم یک کشور در یک دوره زمانی معین است. محصول ناخالص داخلی به سه روش تولید، هزینه و درآمد محاسبه می‌شود.

ارزش افزوده: ارزش افزوده، ارزش اضافی ایجادشده در جریان تولید است. تفاوت بین ارزش ستانده و مصرف واسطه در هر فعالیت اقتصادی را ارزش افزوده ناخالص می‌گویند. پس از کسر مصرف سرمایه ثابت از ارزش افزوده ناخالص، ارزش افزوده خالص به دست می‌آید.

ستانده: ستانده‌های واحد تولیدی، مجموع کالاها و خدماتی است که در آن واحد تولید می‌شود و برای استفاده در دسترس قرار می‌گیرد. سهمی از کالاها و خدماتی که تا پایان دوره حسابداری به صورت ناتمام یا کار در جریان ساخت باقی مانده باشد، جزو ستانده واحد به حساب می‌آید. کالاها و خدماتی که در یک واحد در دوره حسابداری معین تولید و در همان دوره در دیگر فرآیندهای تولید آن واحد مصرف می‌شود، جزو ستانده آن واحد منظور نمی‌شود. ستانده به سه قسمت تقسیم می‌شود: ستانده بازاری،

سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۸۹..... ۲۲- حسابهای استانی

ستانده تولید شده برای خود مصرفی نهایی و تشکیل سرمایه به حساب خود و سایر،
ستانده های غیربازاری.

مصرف واسطه: مصرف واسطه، ارزش کالاها و خدمات مصرف شده
در جریان تولید، باستثنای مصرف دارائی های ثابت است.

سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۸۹.....۲۲-حسابهای استانی

۱-۲۲-محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار و ارزش افزوده در بخشهای عمده اقتصادی (میلیارد ریال)

شرح	۱۳۸۰	۱۳۸۲	۱۳۸۴
ارزش افزوده	۲۸,۸۸۶,۰۶۱	۴۴,۴۴۷,۸۰۵	۶۸,۴۳۶,۵۸۲
کشاورزی، شکار و جنگلداری	۴,۳۹۰,۵۷۴	۶,۱۷۸,۴۴۸	۸,۶۴۳,۱۷۶
ماهگیری	۴,۱۶۴	۱۳,۶۲۰	۲۳,۱۵۷
معادن	۶۸,۶۶۹	۱۳۰,۶۶۵	۱۳۰,۵۰۶
صنعت	۵,۵۸۰,۲۲۸	۹,۴۸۳,۳۱۱	۱۴,۸۸۹,۸۰۴
تأمین برق، گاز و آب	۷۳۳,۷۹۹	۱,۰۱۵۷,۰۹۰	۲,۹۶۶,۳۵۴
ساختمان	۱,۷۴۲,۳۰۲	۲,۷۳۹,۲۲۶	۳,۸۸۱,۲۷۲
عمده فروشی، خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاهای	۶,۴۷۱,۴۸۶	۹,۳۰۷,۷۶۶	۱۳,۹۱۴,۸۳۶
هتل و رستوران	۲۹۰,۵۰۶	۴۸۶,۷۶۵	۶۲۰,۹۰۰
حمل و نقل، انبار داری و ارتباطات	۱,۸۰۲,۰۲۳	۲,۷۶۱,۵۲۴	۳,۷۴۵,۲۷۸
واسطه گریهای مالی	۳۵۳,۸۹۷	۶۱۷,۵۲۱	۱,۲۲۰,۱۹۰
مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار	۳,۲۵۵,۰۵۷	۵,۰۹۹,۱۳۴	۷,۳۱۵,۳۲۷
اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی	۱,۶۰۶,۵۸۹	۲,۲۲۸,۲۱۷	۳,۲۹۴,۸۸۶
آموزش	۱,۳۱۸,۹۷۱	۲,۲۳۶,۳۹۰	۴,۲۵۲,۳۸۴
بهداشت و مدد کاری اجتماعی	۸۷۲,۰۱۶	۱,۵۲۱,۵۳۲	۲,۶۵۴,۰۹۷
سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی	۳۹۵,۷۸۰	۴۸۶,۵۹۶	۸۸۴,۴۱۴
خالص مالیات بر واردات	۱۴۲,۵۲۸	۲۱۶,۷۲۳	-۱۷۸,۷۰۱
مالیات بر واردات	۰	۰	۰
سویسید بر واردات	۰	۰	۰
محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار	۲۹,۰۲۸,۵۸۹	۴۴,۶۶۴,۵۲۸	۶۸,۲۵۷,۸۸۱

سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۸۹.....۲۲-حسابهای استانی

۲۲-۱-محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار و ارزش افزوده در بخشهای عمده اقتصادی(دنباله) (میلیارد ریال)

شرح	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸
ارزش افزوده		۱۰۵,۸۸۹,۵۸۳	۱۲۸,۶۷۳,۹۱۸	۰۰۰
کشاورزی، شکار و جنگلداری	۱۷,۳۹۴,۲۵۶	۲۰,۱۹۲,۳۵۷	۲۴,۰۳۲,۹۶۱	۰۰۰
ماهگیری	۷۲,۰۳۴	۷۵,۴۶۱	۹۷,۵۲۱	۰۰۰
معدن	۳۲۷,۲۶۹	۹۳۳,۹۰۱	۹۹۶,۱۷۵	۰۰۰
صنعت	۴۸,۴۴۶,۸۹۸	۶۸,۰۱۶,۷۷۶	۷۷,۱۵۰,۳۵۷	۰۰۰
تأمین برق، گاز و آب	۵,۲۹۶,۱۵۹	۵,۸۷۹,۵۲۲	۶,۸۶۲,۷۱۹	۰۰۰
ساختمان	۱۴,۷۳۷,۵۸۱	۲۲,۲۲۸,۶۷۳	۲۶,۷۲۷,۷۸۶	۰۰۰
عمده فروشی، خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها	۲۰,۸۳۹,۳۴۳	۲۵,۸۸۴,۰۴۲	۳۱,۰۸۵,۴۲۷	۰۰۰
هتل و رستوران	۱,۵۶۵,۴۷۶	۱,۹۲۸,۴۳۳	۲,۳۶۳,۶۹۷	۰۰۰
حمل و نقل، انبار داری و ارتباطات	۷,۲۴۰,۵۱۳	۳,۸۰۲,۳۰۰	۱۱,۵۷۴,۸۰۵	۰۰۰
واسطه گریهای مالی	۱,۹۰۶,۳۷۲	۲۹۵,۵۰۹	۲,۸۶۰,۰۳۹	۰۰۰
مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار	۱۰,۷۲۱,۹۶۰	۱۲,۸۷۹,۳۸۳	۱۶,۱۴۵,۵۴۶	۰۰۰
اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی	۴,۸۷۸,۷۴۶	۵,۵۸۳,۶۸۸	۷,۳۸۲,۸۲۰	۰۰۰
آموزش	۵,۶۵۷,۵۷۷	۵,۷۱۸,۴۲۸	۷,۸۰۸,۱۵۴	۰۰۰
بهداشت و مدد کاری اجتماعی	۴,۰۴۹,۲۷۱	۴,۷۴۰,۶۰۵	۵,۹۹۹,۴۱۹	۰۰۰
سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی	۱,۶۶۴,۰۲۳	۲,۱۳۷,۵۸۴	۲,۶۸۱,۳۸۷	۰۰۰
خالص مالیات بر واردات	۰	۰	۰	۰۰۰
مالیات بر واردات	۰	۰	۰	۰۰۰

سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۸۹.....۲۲-حسابهای استانی

۰	۰	۰	۰	سوبسید بر واردات
۰	۰	۰	۰	محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار

مأخذ- مرکز آمار ایران

سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۸۹..... ۲۲- حسابهای استانی

(میلیارد ریال)

۲۲-۲- ستانده بخشهای عمده اقتصادی

شرح	۱۳۸۰	۱۳۸۲	۱۳۸۴
جمع	۵۰,۷۰۸,۳۴۵	۷۴,۹۵۲,۳۷۶	۱۱۴,۲۰۲,۷۹۱
کشاورزی، شکار و جنگلداری	۷,۵۵۳,۵۱۰	۱۰,۳۳۸,۸۱۶	۱۴,۱۵۱,۶۰۹
ماهیگیری	۹,۲۲۴	۲۱,۴۹۴	۳۶,۷۳۵
معدن	۹۴,۷۶۲	۱۷۰,۸۴۸	۱۶۱,۸۵۹
صنعت	۱۶,۹۵۳,۶۹۵	۲۴,۵۳۶,۸۷۹	۳۸,۲۸۳,۳۹۹
تأمین برق، گاز و آب	۱,۳۹۳,۱۳۵	۲,۰۵۹,۳۳۰	۴,۵۱۲,۳۲۵
ساختمان	۴,۳۳۵,۰۹۷	۶,۶۴۳,۱۱۱	۹,۱۴۳,۷۵۷
عمده فروشی، خرده فروشی، تعمیر و وسایل نقلیه و کالاها	۷,۴۲۱,۲۶۷	۱۱,۳۲۴,۶۲۱	۱۷,۱۹۰,۱۳۵
هتل و رستوران	۵۷۸,۹۹۹	۹۷۰,۶۰۶	۱,۲۶۹,۶۳۴
حمل و نقل، انبار داری و ارتباطات	۲,۶۹۳,۱۲۰	۳,۹۲۵,۳۸۳	۵,۶۴۲,۶۴۹
واسطه گریهای مالی	۴۴۵,۴۱۲	۸۰۶,۵۰۵	۱,۵۰۳,۳۹۲
مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار	۴,۰۳۷,۶۷۴	۶,۱۸۷,۸۸۴	۹,۱۴۲,۹۴۸
اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی	۲,۰۴۳,۷۶۳	۲,۸۹۲,۳۷۹	۴,۱۲۹,۹۹۶
آموزش	۱,۴۹۵,۹۸۹	۲,۵۴۰,۶۷۲	۴,۶۸۹,۵۰۰
بهداشت و مدد کاری اجتماعی	۱,۱۶۱,۱۰۴	۱,۸۷۹,۰۰۲	۳,۱۵۴,۲۲۲
سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی	۴۹۱,۵۹۳	۶۵۴,۸۴۳	۱,۱۹۰,۶۳۰

سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۸۹.....۲۲-حسابهای استانی

۲۲-۲-ستانده بخشهای عمده اقتصادی (دنباله) (میلیارد ریال)

شرح	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸
جمع	۱۴۴,۷۹۷,۴۷۹	۱۸۰,۲۹۶,۶۶۳	۲۲۳,۷۶۸,۸۱۴	۰۰۰
کشاورزی، شکار و جنگلداری	۱۷,۳۹۴,۲۵۶	۲۰,۱۹۲,۳۵۷	۲۴,۰۳۲,۹۶۱	۰۰۰
ماهیگیری	۷۲,۰۳۴	۷۵,۴۶۱	۹۷,۵۲۱	۰۰۰
معادن	۳۲۷,۲۶۹	۹۳۳,۹۰۱	۹۹۶,۱۷۵	۰۰۰
صنعت	۴۸,۴۴۶,۸۹۸	۶۸,۰۱۶,۷۷۶	۷۷,۱۵۰,۳۵۷	۰۰۰
تأمین برق، گاز و آب	۵,۲۹۶,۱۵۹	۵,۸۷۹,۵۲۲	۶,۸۶۲,۷۱۹	۰۰۰
ساختمان	۱۴,۷۳۷,۵۸۱	۲۲,۲۲۸,۶۷۳	۲۶,۷۲۷,۷۸۶	۰۰۰
عمده فروشی، خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاهای	۲۰,۸۳۹,۳۴۳	۲۵,۸۸۴,۰۴۲	۳۱,۰۸۵,۴۲۷	۰۰۰
هتل و رستوران	۱,۵۶۵,۴۷۶	۱,۹۲۸,۴۳۳	۲,۳۶۳,۶۹۷	۰۰۰
حمل و نقل، انبار داری و ارتباطات	۷,۲۴۰,۵۱۳	۳,۸۰۲,۳۰۰	۱۱,۵۷۴,۸۰۵	۰۰۰
واسطه گریهای مالی	۱,۹۰۶,۳۷۲	۲۹۵,۵۰۹	۲,۸۶۰,۰۳۹	۰۰۰
مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار	۱۰,۷۲۱,۹۶۰	۱۲,۸۷۹,۳۸۳	۱۶,۱۴۵,۵۴۶	۰۰۰
اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی	۴,۸۷۸,۷۴۶	۵,۵۸۳,۶۸۸	۷,۳۸۲,۸۲۰	۰۰۰
آموزش	۵,۶۵۷,۵۷۷	۵,۷۱۸,۴۲۸	۷,۸۰۸,۱۵۴	۰۰۰
بهداشت و مدد کاری اجتماعی	۴,۰۴۹,۲۷۱	۴,۷۴۰,۶۰۵	۵,۹۹۹,۴۱۹	۰۰۰
سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی	۱,۶۶۴,۰۲۳	۲,۱۳۷,۵۸۴	۲,۶۸۱,۳۸۷	۰۰۰

مأخذ- مرکز آمار ایران

سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۸۹..... ۲۲- حسابهای استانی

(میلیارد ریال)

۳- ۲۲- مصرف واسطه بخشهای عمده اقتصادی

۱۳۸۴	۱۳۸۲	۱۳۸۰	شرح
۴۵,۷۶۶,۲۰۹	۳۰,۵۰۴,۵۷۱	۲۱,۸۲۲,۲۸۴	جمع
۵,۵۰۸,۴۳۳	۴,۱۶۰,۳۶۷	۳,۱۶۲,۹۳۵	کشاورزی، شکار و جنگلداری
۱۳,۵۷۸	۷,۸۷۴	۵,۰۶۰	ماهیگیری
۳۱,۳۵۲	۴۰,۱۸۳	۲۶,۰۹۴	معدن
۲۳,۳۹۳,۵۹۴	۱۵,۰۵۳,۵۶۸	۱۱,۳۷۳,۴۶۷	صنعت
۱,۵۴۵,۹۷۱	۹۰۲,۲۴۰	۶۵۹,۳۳۶	تأمین برق، گاز و آب
۵,۲۶۲,۴۸۵	۳,۹۰۳,۸۸۵	۲,۵۹۲,۷۹۵	ساختمان
۳,۲۷۵,۳۰۰	۲,۰۱۶,۸۵۶	۹۴۹,۷۸۱	عمده فروشی، خرده فروشی، تعمیر و سایل نقلیه و کالاها
۶۴۸,۷۳۴	۴۸۳,۸۴۲	۲۸۸,۴۹۳	هتل و رستوران
۱,۸۹۷,۳۷۱	۱,۱۶۳,۸۵۹	۸۹۱,۰۹۷	حمل و نقل، انبار داری و ارتباطات
۲۸۳,۲۰۲	۱۸۸,۹۸۴	۹۱,۵۱۵	واسطه گریهای مالی
۱,۸۲۷,۶۲۱	۱,۰۸۸,۷۵۰	۷۸۲,۶۱۸	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار
۸۳۵,۱۱۱	۶۶۴,۱۶۳	۴۳۷,۱۷۴	اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی
۴۳۷,۱۱۵	۳۰۴,۲۸۲	۱۷۷,۰۱۸	آموزش
۵۰۰,۱۲۵	۳۵۷,۴۷۰	۲۸۹,۰۸۸	بهداشت و مدد کاری اجتماعی
۳۰۶,۲۱۶	۱۶۸,۲۴۸	۹۵,۸۱۳	سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی

سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۸۹.....۲۲-حسابهای استانی

☞

(میلیارد ریال)

۳-۲۲-مصرف واسطه بخشهای عمده اقتصادی(دنباله)

شرح	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸
جمع	۸۰,۶۵۲,۷۲۲	۸۲,۰۳۷,۴۵۶	۹۵,۰۹۴,۸۹۶	۰۰۰
کشاورزی، شکار و جنگلداری	۶,۹۵۶,۲۵۸	۱,۰۶۴,۸۹۵	۱۰,۱۷۰,۲۳۲	۰۰۰
ماهگیری	۲۵,۹۷۲	۲۷,۲۰۸	۳۴,۷۲۷	۰۰۰
معدن	۱۹,۳۱۴,۵۱۲	۱۳۶,۰۸۵	۱۵۵,۶۹۷	۰۰۰
صنعت	۳۱,۵۶۴,۲۷۸	۴۳,۴۷۰,۶۴۲	۴۸,۲۵۱,۷۷۱	۰۰۰
تأمین برق، گاز و آب	۱,۶۰۸,۸۵۶	۱,۷۴۲,۹۵۷	۲,۰۴۲,۸۸۰	۰۰۰
ساختمان	۸,۴۳۳,۹۰۰	۱۲,۵۶۵,۸۳۵	۱۴,۸۸۶,۷۲۱	۰۰۰
عمده فروشی، خرده فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاهای	۴,۲۶۵,۱۴۲	۵,۳۸۳,۸۸۵	۶,۳۶۱,۸۷۳	۰۰۰
هتل و رستوران	۷۹۵,۱۲۰	۹۸۶,۹۵۸	۱,۰۲۵,۰۱۰۴	۰۰۰
حمل و نقل، انبار داری و ارتباطات	۲,۲۴۷,۷۱۲	۲,۹۷۳,۱۱۹	۳,۴۲۲,۲۴۴	۰۰۰
واسطه گریهای مالی	۳۹۴,۲۶۰	۵۴۶,۲۰۳	۷۰۹,۹۶۳	۰۰۰
مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار	۲,۳۱۲,۶۳۳	۳,۰۵۵,۹۰۲	۴,۰۵۰,۸۶۹	۰۰۰
اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی	۱,۱۴۴,۷۰۶	۱,۰۶۴,۸۹۵	۱,۳۴۹,۶۶۹	۰۰۰
آموزش	۵۶۵,۲۶۱	۶۴۱,۴۰۹	۸۳۷,۱۳۷	۰۰۰
بهداشت و مدد کاری اجتماعی	۵۷۳,۴۷۴	۶۶۸,۰۰۷	۸۳۹,۴۲۳	۰۰۰
سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی	۴۵۰,۷۳۹	۵۶۶,۴۸۴	۷۳۱,۵۸۸	۰۰۰

مأخذ- مرکز آمار ایران

۱-۲ ارزش افزوده برخی از بخشهای عمده اقتصادی استان در طی سالهای

۱۳۸۰-۱۳۸۹

- کشاورزی، شکار و جنگلداری
- صنعت
- آموزش
- بهداشت و مددکاری اجتماعی

